

Det talade ordet gäller

Stämmoanförande av nyvalde Förbundsordförande Helena Jonsson tisdagen den 24 maj 2011 på Clarion Hotel, Stockholm

Med sikte på 2020

Kära stämmodeltagare!

Tack för förtroendet att bli förbundsordförande i LRF.

Det är svårt att beskriva hur det känns att stå här. Jag känner stolthet och glädje förstås. Det här är det finaste uppdraget i bondesverige!

Vem kunde tro det 1988 när jag fick mitt första förtroendeuppdrag i LRF, som sekreterare i Säby lokalavdelning. Det var samma år som min blivande man, Göran, och jag tog vårt första gårdsarrende.

Mycket har hänt sen dess. Då var det tvåprissystem för mjölk och vi kunde söka pengar från skördekadefonden. Det året kom Miljöpartiet in i riksdagen för första gången och det beslutades att minska mjölksubventionerna med 250 miljoner kronor. Det innebar en prishöjning i butik med 30 öre per liter.

Sen kom omställning -90, EU-inträdet och den allt tydligare globaliseringen.

Jag blev lokalavdelningsordförande, var aktiv i ortsförbundet, som det heter hemma, och senare även på regionnivå.

Även vårt företag har förändrats sedan 1988. Från 20 mjölkkor på den lilla arrendegården. Till idag med en ägd gård samt fem arrenden och en av Sveriges bättre avelsbesättningar med Hereforddjur.

Under den tiden har jag också tagit lantmästarexamen. Jobbat som lärare, rådgivare och försäkringssäljare. Jag har gått kurser i växthusodling och örtodling. Och fått tre barn som nu är 16-20 år. Alla tre är mer eller mindre intresserade av företaget, dottern mest som ser sin framtid i lantbruket. Sönerna uppskattar mer friheten att bo på landet; i alla fall nu när de är motorburna. De är också hängivna jägare.

Själv jagar jag inte. Men jag har sagt att när vildsvinen blir alltför många hemma så ska jag ta jägarexamen. Så det kanske är dags snart...

Förutom glädje och stolthet känner jag ödmjukhet inför de stora förväntningarna på LRF som organisation och på mig som person.

Vi har stora utmaningar framför oss! Vi har globala utmaningar som livsmedelsförsörjning och energiomställning i kombination med klimat och miljöutmaningar.

Vi har samtidigt värderingsförskjutningar i samhället. Allt färre har en bakgrund på, eller koppling till landsbygden.

I Sverige pratar vi för all del energiomställning och förnybar energi, men än så länge inte om livsmedelsförsörjning och det strategiskt viktiga i att faktiskt kunna producera mat till den egna befolkningen.

Det politiska läget, med en minoritetsregering och SD som vågmästare, gör att visionerna kommer i skymundan. Det innebär att vår vision blir än viktigare.

Flera traditionella partier har ledarkriser och kanske i ännu högre grad kris när det gäller sitt politiska budskap.

De gröna näringarna i Sverige bär på stora möjligheter för att möta framtidens utmaningar. Vi behöver få fler att förstå det. Vi behöver få fler ambassadörer för vår vision om tillväxt, lönsamhet och attraktionskraft. Vi behöver få fler allierade som driver våra frågor.

Vi behöver också hitta vägar för att få förutsättningar för en mer hållbar, uthållig, inhemsk matproduktion. Vår egen anpassningsförmåga, vår förmåga att göra affärer, marknadens möjligheter och de politiska villkoren är alla delar som bidrar till att skapa tillväxt och utveckling i hela Sverige.

En annan känsla som infinner sig när jag står här är tillförsikt. LRF är väl rustat för tuffa utmaningar. Vi har resurser och förändringskraft.

Den största kraften skulle jag säga är våra medlemmar. Vi har ökat vårt medlemsantal 14 år i rad!

Det är ingen slump. Ingen väljer att vara med i en organisation som man inte tror på, med värderingar och mål som man inte ställer upp på.

De nya medlemmarna som ansluter sig till oss äger och eller brukar jord, skog och trädgård. Det är grunden för vårt medlemskap.

Även om solidaritet inte alltid är på modet, hoppas jag att ni lägger märke till just solidariteten mellan olika grupper som finns i vår organisation.

Även om man själv till exempel inte är grisföretagare känner man ändå starkt för de frågor som rör den branschens konkurrenskraft. Även om man inte själv är berörd av samhällets intrång på just sin egen mark så är engagemanget stort för äganderätten.

Det här kan vi dra ännu mer nytta av än vad vi gör idag. Vi vill ha mer stöd för våra frågor, inte isolera oss.

Förra året ökade antalet kvinnor och ungdomar i LRF.

Våra ungdomar hemma gick med för ett par år sen. Jag ser att de har glädje av det på flera sätt.

LRF Ungdomen erbjuder flera tillfällen till utveckling både när det gäller företagande, förenings- teknik och nätverksbyggande. Så viktigt i livets skola och så viktigt för LRFs framtida utveckling. Och så viktigt för utvecklingen av de gröna näringarna.

Det finns drygt 200 000 ägare och brukare av mark som idag inte är medlemmar i LRF. Det är möjliga nya medlemmar som kan stärka LRFs röst i samhället.

LRF är till för sina medlemmar och ska företräda dem på det sätt som ger bäst resultat. För mig är såväl LRF som företrädare och resultatet viktigt. Resultatet skapar vi tillsammans; medlemmar, förtroendevalda och anställda.

Någon har sagt att om man inte bryr sig om vem så får äran för det som görs, så kan man åstadkomma nästan vad som helst.

LRFs medlemmar har högst ställda förväntningar på oss som organisation.

För det första att LRF står upp för dem och för de gröna näringarna som helhet och tydligt driver politiska frågeställningar och skapar opinion för vår näring.

För det andra att vi skapar konkret nytta och attraktiva erbjudanden som ger ökad lönsamhet på den enskilda gården.

Och, för det tredje att medlemmarna får tillgång till och känner sig varmt välkommen till LRF:s nätverk och mötesplatser. Där står det ömsesidiga utbytet med kollegor i centrum.

Det viktigaste kvittot på att vi gör saker som gör skillnad är om man år från år väljer att fortsatt vara medlem. Att fler och fler väljer att vara med i LRF är ett bevis på att vi har betydelse för de gröna näringarna.

Samtidigt har samhället förväntningar på oss som företagare.

Vi bönder har ett högt förtroende. 8 av 10 föredrar att köpa svensk mat. Människor som bor i Sverige har ett starkt förtroende för vårt arbete med djuromsorg och djurvälstånd. Människor har förtroende för vårt arbete med att bruka skogen och med vårt miljöengagemang.

Det förtroendet ska vi förvalta, ta tillvara och utveckla.

Det är allas vårt gemensamma uppdrag.

De flesta av oss är företagare. Och vi företagare har förväntningar på att LRF ska stötta oss på olika sätt i vår roll.

Vi ska vara stolta över att LRF är Sveriges största småföretagarorganisation. Tillsammans driver vi 90 000 företag som i snitt har nästan 4 verksamheter per gård.

Vi omsätter tillsammans 73 miljarder per år.

Det pågår otroligt många bra projekt i hela Sverige för att stötta oss medlemmar i vårt företagande. Bland annat det spännande *mjölkprojektet* i LRF Jönköping och *Grön Framtidsgård* i Norr- och Västerbotten. De har tillsammans redan lett till flera nystartade verksamheter och företag inom våra gröna näringar.

De närmaste åren ska vi fördjupa och utveckla LRF:s roll som företags- och företagareutvecklare.

Om vi ska klara av att påverka i de sakfrågor som är viktiga för våra medlemmar krävs det att vi får fler och fler ambassadörer för våra frågor.

Det krävs också att vi är många som kan driva frågorna; lokalt, kommunalt, regionalt, nationellt och inom EU. Det kan handla om allt från äganderätt till regler för företagande och jordbrukspolitik.

Därför måste vi sätta in våra hjärtefrågor i ett samhällsperspektiv. När vi gör det har vi möjlighet att påverka.

Genom åren har jag varit med och planterat granar på vätterstranden för att visa upp igenväxande åkermark. Jag har tänt vårdkasor i protest mot miljöbalken. Jag har blockerat Arlas mejeri i Jönköping (det kan jag faktiskt inte komma på varför) och delat ut överklaganden om kartavgifterna.

Vare sig vårdkasorna eller blockaden av vårt eget mejeri resulterade inte i särskilt mycket resultat. Miljöbalken finns där idag. Däremot fick vi faktiskt bort kartavgifterna.

Var tid har sina metoder för att påverka utvecklingen. För mig handlar vår tids metoder om att skapa förtroende i omvärlden för det vi står för. Med vår kunskap, våra erfarenheter och våra argument kan vi påverka oavsett om det är hemma i kommunen, i Rosenbad eller i Bryssel.

Tiden är förbi när vi vann våra framgångar som kamporganisation. Nu vinner vi våra framgångar genom att erbjuda lösningar på samhällsproblem.

Vi vinner våra framgångar genom att beskriva vad vi står för. Vi vinner våra framgångar genom att vara tydliga med vad vi vill och genom att berätta det.

För mig är den politiska agendan viktig. För det är ingen annan som gör det arbetet åt oss. Vi måste hela tiden sträva efter att bli en vassare intresseorganisation. Vi ska alltid vara tydliga i våra budskap. Vi ska använda vår erfarenhet, kunskap, vårt erbjudande och vår vilja till utveckling. På så sätt gör vi skillnad i sakfrågorna.

Framöver finns det många stora politiska frågor att ta tag i. Det är frågor kopplade till ägande- och brukande, jordbruket, skogen, trädgårdsnäringen, företagandet, miljö- och djuromsorg, offentlig upphandling, forskning. Listan kan göras lång. Men visar en sak. Den visar vilken bredd vår verksamhet har och hur många frågor som har konkret betydelse för oss i vår vardag.

En grundläggande fråga för oss alla är ägande- och brukanderätten och allas vår rätt att bestämma över vår egen mark. Utan den möjligheten kommer ingen utveckling att ske. Det är dags för samhället att inse att de som bäst kan förvalta och utveckla jorden och skogen faktiskt är vi som genom ägande och brukande tar det ansvaret varje dag!

Det ska vara självklart att marken är en oersättlig resurs som måste vårdas och skyddas. Det ska vara självklart att bonden får skäligt betalt när hon/han tvingas sälja sin mark. Det ska vara självklart att företag som tjänar pengar på att använda vår mark också ska dela vinsten med oss.

Vi värnar allemansrätten men tar avstånd från övertrampen där man utan markägarens tillstånd använder och förstör marken för att tjäna pengar. Detta måste bli självklarheter även för andra än oss själva.

I år och nästa år kommer den framtida jordbrukspolitiken finnas högt på agendan. Vi har ett omfattande jobb att göra i denna fråga.

Vår utgångspunkt är att Sverige inte får missgynnas i kommande reformer. Vi vill se en politik för aktivt brukande, för hög djurvälstånd och för ett konkurrenskraftigt svenskt jordbruk.

Det är dags för regeringen att inse detta. Det är dags för regeringen att driva en politik i EU som gynnar hela gemenskapen och som gynnar svenska bönder.

Det är dags för Anders Borg och hans kollegor att komma ned från läktaren och agera för en framtida jordbrukspolitik som är bra också för Sverige.

Någon frågade mig, det var förstås en Skaraborgare; kan vi verkligen ha ett fruntimmer som ordförande och dessutom ett ekologiskt fruntimmer? När vi pratat en stund kring detta tema konstaterade han kort: Du duger.

Jag var tacksam att han frågade mig rent ut och det är kanske fler som undrar. Sättet att leda förändras efter den tid vi lever i. Tiden är förbi när auktoritet och makt var de viktigaste ingredienserna i ett ledarskap.

Nu värderas förmågan att motivera, ömsesidigt förtroende och delaktighet i allt högre grad. Det finns en risk för att förväntningar på ledarstil inte förverkligas när gammalt och nytt möts.

Det faktum att jag är kvinna kan jag inte göra något åt. Jag kan verka mjuk på ytan, men kvinnlig list ska inte underskattas.

Vi vill gärna att den person som ska företräda oss och våra intressen ska vara lika oss själva. Det kan gälla till exempel produktionsinriktning, ålder och kön. Jag tror att det ofta kan vara en fördel att det inte är så.

Min position blir inte svagare vid säg, ett möte med kemikalieinspektionen eller miljödepartementet för att jag har en Kravcertifierad produktion hemma, snarare tvärt om.

Möjligen kan det finnas ett tvivel bland medlemmarna att jag inte skulle driva de konventionella böndernas intresse.

För mig är ekologiskt eller konventionellt inte enbart en fråga om naturvetenskap. Där det är omöjligt att en gång för alla slå fast vilket som är bäst. Om det tvistar de lärda och det vinner ingen bonde på.

Vilken odlings- eller uppfödningssystem man som företagare väljer beror på personligt intresse, gårdens förutsättningar och produktionsinriktning. Dessutom är det lika mycket en marknadsfråga.

I de två renodlade inriktningarna skapas både möjligheter att skapa mervärden och differentiering samtidigt som innovation och teknikutveckling kan göra att jordbruket tar nya steg mot långsiktig hållbarhet. På ekosidan kan det vara avel, odlingssystem och maskinteknikutveckling. På den konventionella sidan kan det vara utveckling av växtskydd och genteknik.

Vi ska bejaka att vi är olika; stora och små, entreprenadföretagare, skogsbrukare, mjölkbönder, frukt- och gröntodlare, konventionella eller ekologiska producenter. Det är mångfalden som skapar dynamik och utveckling. Det är ett synsätt som vi ska ta med oss in i arbetet med att förverkliga våra strategier inom energi och mat.

På samma sätt som LRF bestämde sig att offensivt möta framtiden genom visionen ska organisationen fortsätta att möta förändringar i omvärlden så att de gröna näringarnas utvecklingsmöjligheter kan tas tillvara.

I det perspektivet måste LRF och organisationsmedlemmarna tillsammans utveckla samarbetsformer så att vi på bästa möjliga sätt kan stödja oss bönder. Jag tror på samverkan som ett sätt att göra bondenyttan.

Grunden för tillväxt är lönsamhet. LRF och vår bondeägda industri är redskap för oss att bli än mer framgångsrika på marknaden. Här har vi tillsammans en utmaning som jag ser fram emot att jobba vidare med i samverkan och med tydligt bondefokus.

Vår bästa tid är nu. Utmaningarna är många och stora men nu kan vi göra något åt dem. LRF har resurser, engagemang och vilja. Det finns intresse för våra frågor. Tänk bara på hur många människor som de senaste veckorna har åkt långt för att vara med om ett betessläpp.

Som företagare har jag ansvar för att driva mitt företag, LRF som organisation ska arbeta med det vi inte kan göra var och en på egen hand. Som förtroendevalda är det vårt ansvar att se till att det blir gjort och nu är det mitt ansvar som ordförande att hålla ihop det och se till att vi går vidare i rätt riktning.

Lika – eller olika, kvinna eller man, ung eller gammal – jag tänker leda LRF in i den nya tid som Sverige står inför. En tid av ytterligare globalisering och krav på pragmatiskt tänkande. En tid där vår uppgift bör vara att tillföra jobb, livskvalitet och hälsa. Vi – alla vi här inne – är nämligen en stolt församling som helt enkelt betyder något för alla människor i Sverige.

Tro aldrig något annat!